

АНДРИЈА ПАВИЋ*

САРАДЊА СА БЕШИЋЕМ НА СТРУЧНОМ ПОСЛУ

Бешића сам први пут срео и упознао прије рата у Шавнику, гдје сам љети боравио као студент геологије. Бешић је тада обилазио планине Дурмитор, Сињајевину и Љубишњу, и мене је позвао да му се придружим, да заједнички радимо по терену. Ја, тада, нијесам имао материјалних могућности да поднесем трошкове овог путовања, па је Бешић без двоумљења, преузео ту бригу на себе.

Послије овог првог познанства и заједничког рада, даљи сусрети и сарадња настављени су до почетка рата, а још више после рата, све до данас. Ова дугогодишња сарадња могућа је било зато што смо се нас двојица добро слагали, било на послу било ван њега. Са Бешићем је пријатно и занимљиво радити и друговати. Он посједује велико стручно знање и широко образовање.

Као велики љубитељ природе и природних наука, Бешић се са ентузијазмом бави геолошком науком више од педесет година. Сав свој живот посветио је том раду, првенствено геолошком проучавању Црне Горе и Динарида. Има око седамдесет штампаних радова, од којих се главни односе на фундаментална геолошка истраживања (стратиграфију, тектонику геоморфологију) али се, за потребе привреде, бави и примјеном геологијом као и практичним радовима. Он је код нас главни представник и заступник краљуваште праће Динарида. Дао је цјеловиту геологију Црне Горе (у четири књиге).

Кретацејски флиш, који учествује у геолошкој изградњи Дурмитора, сјеверне Црне Горе и Босне и Херцеговине, Бешић је назвао „дурмиторски флиш“. Ова је назив прихваћен од свих геолога и ушао је у стручну литературу.

* Др Андрија Павић
Вјекослава Ковача 14
Београд

Послије рата, опустошеној земљи и уништеној привреди потребне су биле разне минералне сировине, енергија, руде, угљањ, боксит, нафта, хидроцентралне, разне фабрике, индустријски и грађевински објекти, жељезница, путеви и др. Потребно је било спровести многобројна геолошка истраживања, урадити многе пројекте и елаборате.

Бешић се на тим пословима ангажовао, свуда је доспијевао и све задатке успјешно обављао на задовољство свих заинтересованих. Геолошки дио многих послеријатних елабората и пројеката за објекте Црне Горе урадио је Бешић.

Међу природним наукама изван геолошке струке Бешић воли ботанику; из ње посједује прилично солидно знање, у што сам се увјерио у току многих заједничких путовања по терену (познаје многе врсте биљака, њихову физиологију итд.). Каже, да се није био одлучио за геологију, студирао би ботанику.

Осим своје струке и природних наука, Бешић зачуђујуће добро познаје историју, нарочито историју Црне Горе и антику Грчке. Историја му дође као неки хоби. Добро познаје све културно-историјске споменике које смо сретали по терену. Кад је био на једној екскурзији по Грчкој, водич екскурзије није умрио много да коментарише тамошње античке споменике, па га је Бешић допуњавао. Кад су путници открили да Бешић добро зна историју, замолили су га и инсистирали да им он споменике даље објашњава.

У свом држању и понашању Бешић је скроман и једноставан. Кроз дуго низ година заједничког рада и сусретања могао сам се увјерити да новац и материјално богатство код њега не играју неку значајну улогу. У животу му је главно: рад, струка, наука.

У теренском раду доживљавали смо разне згоде и незгоде. За тај рад, послерије рата, прилике нијесу биле нимало лаке; недостатак превоза, оскудна исхрана, а лоша преноћишта и др.

Једном приликом морали смо преноћити под Јаблановим врхом (највећим висом Сињајевине) у чијој области постоје само ријетке стаје и колибе. Бешић није хтио да спавамо у некој насељеној колиби, већ је предложио да преспавамо у једној празној и напуштеној стаји, чији под бијаше покривен дебелим слојем сасушеног ђубрета. Тако и урадисмо; наложи смо ватру и поред ватре преспавамо. Међутим, вријеме, које је претходног дана било ведро и лијепо, током ноћи се брзо промијенило, и ујутро је осванула густа магла, а из ње сишла хладна киша. Ми смо морали прецјешачити читаву Сињајевину све до Жабљака (дужину Сињајевине Цвијић је својевремено цијенио на 40 км). Читав дан смо ходали и лутали по магли и киши, по валовитој планинској површи, голој, без шуме, потпуно мокри, и пред вече једва изашли из магле и дошли на Жабљак. Да се извучемо из овог невремена и магле, највише нам је помогао наш геолошки компас и казивања мјештана који су косили траву по планини.

Послије напорног рада по терену, кад смо долазили у мјеста и вароши која имају хотеле, Бешић је увијек одсједао у најскупљем хотелу и узимао апарتمان (уколико га је било).

Бешић не воли свечане пријеме, рекламе, фотографисања. Не воли да говори на званичним и стручним састанцима, конференцијама, симпозијумима. Ако већ мора да говори, он се увијек труди да то претходно напише. Но ако ни за то нема прилике, онда говори дрхтавим гласом и узбуђено. Када имамо заједнички реферат, он увијек тражи да га ја прочитам. Чак и реферате и писмене саставе које је он сам сачинио, ја сам их пред скупом читао, јер је он то желио и мене молио, сматрао је да ја боље читам и да имам лијепу дикцију.

На стручним састанцима долазило је, понекад, и до оштре дискусије, до сучељавања мишљења. Бешић тада умије бурно да реагује и жучно брани своје ставове. Једном приликом, сјећам се, изазван неумјесном критиком и поступком једне комисије, гласно је протествовао, демонстративно напустио састанак и снажно залушио врата за собом.

Кад год сам Бешића посјећивао, што није било ријетко, често сам га затицао да пише; био је затрпан књигама, хартијама, секцијама, геолошким и топографским картама.

О својим професорима Цвијићу, Жујовићу, В. Петковићу, Св. Радовановићу, П. Павловићу, В. Ласкареву, С. Урошевићу, који су му предавали на факултету, најљепше се изјашњавао, много их цијенио и о њима са одушевљењем причао.

Бешић је добро верзиран у технику писања и припремање текстова за штампу; у томе има искуства, јер је и сам уређивао часописе (Гласник природњачког музеја Српске земље у Београду, Геолошки гласник Геозавода Црне Горе).

Своје стручно знање и искуство несебично је преносио на младе геологе, па је међу њима стекао велики број пријатеља и поштовалаца.

Несебичност, скромност, стручност и висока образованост, плодност у раду и интелектуално поштење, одлике су које Бешића красе. Мало је људи који су, као што је Бешић, сав свој живот, без остатака, посветили струци и науци. Као нико прије њега, он је у својим многобројним радовима систематски и комплетно обрадио геолошку грађу Црне Горе и створио незаобилазно дјело, које ће послужити као основа свима који се буду бавили геологијом и геолошком науком, њеним даљим развојем и будућим истраживањима у области Црне Горе и Динарида.

Ових дана, Бешић навршава осамдесет година живота и педесет година рада, поводом чега му Црногорска академија наука и умјетности посвећује овај број својег Зборника радова а ми му, од своје стране, најсрдачније честитамо овај његов осамдесети рођендан.

